

Recomanacions prioritàries per a les pimes.

Elections catalanes 12 de maig 2024

El Consell Territorial de la Pime (CTP) de Foment defensa **la pime com a motor de creixement econòmic i social de Catalunya**. Treballa perquè el marc polític i econòmic afavoreixi el desenvolupament de la pime, que representa el 99,8% del teixit empresarial català i genera més del 65% de les afiliacions dels treballadors afiliats a la Seguretat Social a Catalunya.

El CTP de Foment, vol contribuir a la difusió de les **recomanacions** prioritàries per a les pimes amb la finalitat d'encoratjar al nou govern, que sortirà de les urnes el pròxim 12 de maig, a **implementar les reformes necessàries per contribuir a la millora de la competitivitat i el creixement de la pime catalana**.

Considerem que per a aquesta nova legislatura serà cabdal que es desenvolupin mesures que facilitin i promoguin el creixement empresarial. L'empresa catalana és, de mitjana, més petita que en la major part de països europeus, la qual cosa disminueix la productivitat mitjana de l'economia en tant que les empreses més petites assumeixen majors dificultats amb menys recursos. **Facilitar el creixement de les pimes catalanes és una tasca que va en benefici de tots: empreses, treballadors, Govern i societat.**

Per aquest motiu, volem començar aquestes recomanacions amb 10 línies bàsiques i generals centrades en el creixement empresarial. Reptes perquè la futura acció de govern faciliti, i no entorpeixi, l'activitat de l'empresari per **crear un entorn més amigable amb la inversió a llarg termini i defugi de la creació de mercats rígids que llustrin la productivitat.**

- **Think small first.** Tota legislació ha de partir de tenir en compte la veritable dimensió de l'empresa catalana. Avui es legisla, pràcticament, com si totes les empreses fossin grans.
- **Una més, (almenys) una menys.** Principi de qualitat normativa que hauria de prevaler per evitar la sobre regulació i la burocràcia. **Per cada norma nova, s'hauria de derogar almenys una norma del mateix rang;** és l'única manera de contenir l'elevat volum normatiu que castiga especialment les pimes.
- **Reducció de costos, càrregues burocràtiques i barreres reguladores.** En els últims anys, les continuades pujades de costos aprovades afecten especialment les empreses de menor grandària, il·lustrant els seus recursos cap a qüestions no productives i minvant per tant el seu potencial de creixement. Reduir costos, càrregues burocràtiques i regulació, alliberaria recursos de les empreses que podrien utilitzar en la seva inversió, expansió i creixement.
- **Fer efectius els graons reguladors** després de quatre anys consecutius de compliment dels requisits. Això evita que es disparin per un creixement circumstancial i dóna temps a la pime per continuar creixent, per la qual cosa el llinar regulador deixa de ser un obstacle.
- **Mesures que promoguin i facin molt atractiva la fusió d'empreses.** Per exemple, amb deduccions fiscals que compensin els costos de fusionar-se, un règim temporal específic que brindi facilitats laborals, tributàries, etc.
- **Mesures que promoguin la professionalització de la gestió** de les pimes catalanes, així com la formació i el reskilling dels empresaris catalans per poder dirigir les seves companyies en el nou entorn.
- És d'importància cabdal **contenir l'agreujament de la falta de mà d'obra per al bon funcionament de les empreses**, la seva major productivitat i competitivitat, així com per apuntalar les bases que permetin a les pimes lligar el relleu generacional, guanyar grandària, ampliar el negoci i augmentar l'ocupació.
- Es requereix una **reconsideració de les polítiques actives i passives d'ocupació** amb eix en un millor i més eficaç encaix entre la demanda i l'oferta de treballs, així com una redefinició de les tasques d'intermediació del SOC.
- El teixit productiu català requereix un **reequilibri que sostingui la població i el teixit productiu a Catalunya, afectada per la despoblació**, especialment en aquelles zones en les que la manca d'habitants frena la inversió empresarial.
- Cal **redissenyar els programes formatius en tots els nivells** - ensenyament bàsic, superior i formació professional, per a incorporar les noves competències professionals, marcades per les noves tecnologies, i adequar-los a les demandes de les empreses. En aquest sentit, és essencial estrènyer la col·laboració entre el sistema educatiu i els interlocutors socials.

Propostes per àmbit:

Mesures de la fiscalitat

La fiscalitat marca de manera decisiva els costos de les empreses i és, al mateix temps un factor clau a l'hora d'atreure i impulsar la inversió.

Fent especial èmfasi en l'impacte de la pime, les nostres principals propostes són:

- **Alleujar la pressió fiscal de les empreses catalanes**, promovent un marc fiscal que no penalitzi la competitivitat de les empreses catalanes respecte de les seves homòlogues europees. Han d'eliminar-se els impostos que no existeixin o siguin minoritaris en el nostre entorn.
- **Eliminar l'impost sobre el Patrimoni**, i reduir substancialment l'impost sobre successions i donacions.
- Estimular el consum mitjançant la **reducció de l'IRPF** en tots els seus trams.
- **Implantar un règim fiscal** econòmic que **afavoreixi la població dels territoris menys poblats**.
- **Actualitzar el marc dels incentius fiscals i ajuts al R+D+i** i garantir la seguretat jurídica en les deduccions fiscals per innovació tecnològica.
- **Limitar la implantació de noves càrregues fiscals de caràcter mediambiental** i articular un marc fiscal que no ens situï en desavantatge amb altres Comunitats Autònomes de l'Estat Espanyol.
- Elaborar un **pla estratègic per reduir el frau fiscal**.

Mesures per finançament

Les pimes suporten un context complex que tendeix gradualment a empitjorar. Els volums de vendes s'estanquen i la inflació eleva els costos, a la vegada que es dona al seu torn deriva en un increment dels costos laborals. Els marges estan pressionats i la rendibilitat no ha recuperat encara els seus nivells previs a l'emergència sanitària. Malgrat aquesta situació, les pimes van elevar el seu nivell d'ocupació a màxims històrics.

L'accés al finançament bancari es fa progressivament més difícil per a les pimes. Els criteris crediticis s'estan endurint, com reflecteix l'Enquesta de Préstecs Bancaris que realitza el Banc Central Europeu (BCE), en part per l'empitjorament de les perspectives econòmiques, però també perquè la liquiditat ha caigut en el mercat a conseqüència del canvi de política

monetària europea. Al mateix temps, les empreses redueixen la seva demanda de nou finançament, tant pel seu major cost (els tipus d'interès pugen a un ritme no vist en dècades) com per la seva menor inversió.

El menor accés al crèdit és un desafiament més al qual s'enfronta l'empresa catalana. Enmig d'una conjuntura hostil com l'actual en quant a inflació, tipus d'interès, incertesa i un context d'elevades càrregues reguladores, impositives i laborals, l'atonía en el crèdit cap a les pimes llastra la inversió, el desenvolupament de projectes i, per tant, l'objectiu de guany de grandària, així com les possibilitats de relançar la productivitat.

Les nostres propostes per millorar el finançament de les pimes són:

- **Enfortir l'accés a les pimes al finançament;** promoure l'accés de les pimes a instruments de finançament bancari i no bancari a través de diferents instruments i canals.
- **Promoure l'accés de les pimes al finançament alternatiu** amb la finalitat de permetre l'acceleració i consolidació del creixement de projectes. Mesures que afavoreixin la inversió en pimes catalanes per part de persones físiques i jurídiques ajudarien a finançar el seu creixement.
- **Facilitar l'accés a mercats exteriors de les pimes catalanes** en igualtat de condicions que altres competidors i fomentant la creació de plataformes comercials en destinació.
- **Establir un sistema efectiu de vigilància de mercat,** amb la finalitat d'erradicar pràctiques de competència deslleial per part d'empreses incomplidores, combatent així mateix a l'economia submergida.
- **Establir les mesures dirigides al compliment de la normativa de lluita contra la morositat** de les operacions comercials i la puntual liquidació per part de l'Administració dels seus compromisos financers i dels diferents incentius públics compromesos amb les empreses i autònoms en terminis que no comportin nous endeutaments per part d'aquests.

Mesures de digitalització

En línies generals, les mesures de digitalització, amb la pandèmia, van estar adreçades majoritàriament a la implantació del teletreball, la realització del màrqueting digital, la creació o renovació d'espais web i la introducció del comerç electrònic.

No obstant això, en aquesta perspectiva també s'observen importants diferències en funció de la grandària de les empreses i, novament, continuen sent les empreses més petites les que obtenen els resultats més baixos.

La digitalització podria impulsar la productivitat de les pimes entre un 15% i un 25% gràcies a solucions que els ajudin a digitalitzar i automatitzar processos, digitalitzar les seves vendes i incorporar analítica de dades avançada i d'Intel·ligència Artificial.

Tenim la responsabilitat d'aprofitar aquesta oportunitat i preparar al nostre teixit empresarial davant els processos de digitalització. Ara més que mai hem de treure el màxim profit als avantatges que les noves tecnologies poden aportar a la gestió i els processos de les empreses.

Les nostres propostes per impulsar la transformació digital de les pimes catalanes són:

- **Apropar a les empreses la informació i els recursos necessaris per elaborar els seus propis plans de digitalització**, identificant, en primer lloc, les oportunitats i avantatges que l'ús de les noves tecnologies poden aportar i, en segona instància, com implementar-les en els seus negocis.
- **Llançar plans RENOVE o kits amb el plantejament del denominat Kit Digital entre les empreses de menor grandària**. Especialment, destinats a guanyar eficiència en les activitats diàries del'empresa i, en particular, en el que es refereixi al consum energètic, de recursos i de gestió de residus
- **Aconseguir un compromís amb els centres tecnològics per rendibilitzar els resultats de la recerca**, adequant la seva finalitat a les necessitats reals que demanden les empreses de menor dimensió.
- Impulsar les infraestructures en telecomunicacions amb la finalitat de **reduir la fractura digital territorial** en totes les zones d'activitat econòmica.
- **Disminuir les diferències de cobertura de les xarxes de fibra òptica entre les zones urbanes, rurals i polígons industrials**. Tot i que els resultats de l'Índex de digitalització de Catalunya 2022 demostren que Catalunya és pionera respecte a la resta de territoris, cal millorar la qualitat d'aquesta connexió i garantir que tot el territori tingui accés¹.

Mesures de sostenibilitat

Catalunya ha d'estar a l'avantguarda de les mesures que facilitin una economia productiva que sigui verda, digital, inclusiva i social. Per a que sigui possible, serà clau, per una banda, poder aconseguir un alt grau de

¹ Informe economia i societat digitals de Catalunya 2022.
<https://desi.cat/ca/2022/index.php>

cooperació públicoprivada i, per un altre, que aquestes estratègies estiguin adaptades a les pimes.

Només a través del diàleg social i la participació dels interlocutors socials en l'elaboració dels plans de transformació, es podrà garantir que les reformes i les inversions siguin adequades per a la recuperació i la prosperitat del teixit empresarial català i de la societat en general. Tenint en compte el pes de la Pime en la nostra societat, és fonamental que les empreses més petites participin en aquest procés de transformació per obtenir el rendiment més gran possible de les reformes aplicades i els recursos invertits.

Les nostres propostes per potenciar una economia productiva més sostenible són:

- Les Pimes han d'obtenir **informació específica, assistència tècnica i un accés més fàcil al finançament** per a assumir els costos inicials de **models comercials més sostenibles** i adquirir les eines tecnològiques disponibles sense necessitat d'assumir costos excessius.
- **Comunicar, sensibilitzar i fomentar** entre les pimes l'adopció d'accions encaminades a **millorar la seva eficiència energètica** i identificar en els seus processos la seva contribució al desenvolupament sostenible.
- **Augmentar la competència i transparència als mercats per garantir el subministrament energètic al mínim cost possible** per a les pimes, és fonamental el suport a la millora de la gestió de costos energètics en les empreses de menor dimensió.
- **Recolzar**, mitjançant els instruments financers i fiscals adequats, **la millora de la tecnologia en equips o processos industrials** de les empreses de menor dimensió, així com la implantació de sistemes de gestió energètica associades a la digitalització d'aquestes.
- **Desenvolupar un important conjunt d'intervencions i projectes infraestructurals estratègics que resten pendents**, i que són imprescindibles pel desenvolupament econòmic i social de Catalunya.

Mesures per millorar el capital humà

El talent humà és el que defineix el límit competitiu d'una empresa. Les empreses més petites tenen la gran dificultat de retenir el talent humà a causa de la falta d'eines i recursos per competir contra les empreses de major dimensió. En els últims anys, la bretxa entre l'oferta i la demanda de capacitats s'ha aguditzat, sobretot en les empreses de menor dimensió.

El problema creixent de les vacants sense cobrir resta competitivitat a Catalunya en sectors tradicionals, però especialment en les noves activitats. Falten professionals en el camp de les tecnologies de la informació i la

comunicació i els projectes vinculats amb la transició ecològica i, en general, en els àmbits de les ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques.

Una escassetat que afecta especialment la pime a causa de les seves majors limitacions per a atreure a aquesta mena de professionals sense els quals resulta impossible que Catalunya tanqui la seva important bretxa en quant a inversió en R+D+i i que condiona negativament la seva capacitat de creixement futur.

Les nostres propostes per millorar el capital humà són:

- **Continuar avançant en la flexibilitat del mercat de treball català** en el sí del diàleg social i agilitzar els processos d'alta per incapacitat temporal.
- **Situar l'educació i la formació en matèria digital com a una prioritat de la política catalana** i promoure una millora en la qualitat dels sistemes educatius i formatius i la seva relació amb l'ocupació.
- **Apostar per una formació professional generalitzada**, efectiva i permanent amb la participació activa de les associacions i organitzacions empresarials.
- **Continuar potenciant les oportunitats que brinda la Formació Professional**, amb objectius múltiples: requalificació d'aturats, formació contínua i propiciar una reducció del nombre de vacants.
- **Abordar el desajustament entre l'oferta formativa i la demanda d'ocupació** tenint en compte els resultats obtinguts en l'Informe General de Prospectiva aprovat al gener de 2024. Acoplar la formació acadèmica i les necessitats de les empreses.
- **Preservar un adequat marc de la negociació col·lectiva i afavorir que els convenis potenciïn la flexibilitat** que les pimes necessiten per potenciar la formació pràctica en les empreses.
- Apostar per la presència de l'**emprenedoria** i el contacte amb l'**empresa** en el **sistema educatiu**.
- **Facilitar la participació empresarial**, sobretot de la pime, en la Formació Professional DUAL.

Mesures de les carregues burocràtiques i Fons Europeus.

En l'actualitat, l'excés de regulació suposa un obstacle per a l'activitat ja que minora els recursos disponibles per part de l'empresa per a generar nous ingressos i fer créixer els seus projectes. De manera que l'allau burocràtica té un impacte negatiu directe sobre el creixement i la productivitat de l'economia espanyola, però també indirecte.

L'excés de regulació implica importants costos de compliment, però també genera barreres d'entrada que limiten l'arribada de nous competidors, capital i innovació i això també té el seu reflex en pitjors xifres de productivitat.

D'altra banda, tenim l'última oportunitat per aprofitar els Fons Europeus de recuperació per afavorir la transformació del teixit empresarial. El seu aprofitament efectiu pot quedar limitat per raons burocràtiques, falta d'informació o altres motius.

Les nostres propostes per millorar la relació de les pimes amb l'Administració són:

- **Reduir les càrregues burocràtiques de l'Administració.** Moltes normes agreguen noves càrregues burocràtiques que se sumen a obligacions preexistents, sense tenir en compte la reduïda grandària mitjana de l'empresa catalana, obligant a les pimes a un esforç per al qual no compten amb recursos suficients.
- **Adequar les normes de tot nivell a la realitat empresarial catalana,** posar en pràctica de manera efectiva el principi "think small first".
- **Aplicar de manera obligatòria un "test pime"** i de competitivitat que sigui efectiu a qualsevol nivell normatiu. Especialment, han d'avaluar-se de manera realista les càrregues, obligacions i costos lligats a les noves normes. Per a no augmentar la càrrega burocràtica, posar en pràctica de manera efectiva el principi "una més, (almenys) una menys", és a dir, derogar una o més normes del mateix nivell per cadascuna de nova.
- **Aplicació efectiva del principi "una sola vegada"**, perquè ciutadans i empreses només hagin de comunicar una mateixa informació a qualsevol nivell de govern només una vegada.
- **Fomentar les declaracions responsables** per a agilitzar l'obtenció de permisos.
- **Evitar que la normativa faci que les empreses catalanes competeixin en desigualtat de condicions enfront de la resta de l'Estat i del món** i, especialment, respecte a les instal·lades en altres països de la UE. Per exemple, en l'àmbit de sostenibilitat, les empreses catalanes es veuen obligades a assumir en solitari importants inversions per complir amb uns estàndards legals elevats, quan en altres països es pot arribar al mateix punt amb ajudes pel fet que les obligacions exigides són menors.

- **Impulsar la coherència normativa i reforçar els controls de la qualitat legislativa.** La pèrdua de qualitat de la norma ha resultat un problema creixent que juga en contra de la seguretat jurídica que necessita l'empresa.
- **Modernitzar l'administració de Justícia.** A la proliferació d'una normativa inabastable i de difícil interpretació se sumen els colls d'ampolla de l'administració de Justícia quan es judicialitzen unes certes qüestions, tant en l'àmbit públic com privat.
- **Facilitar l'accés als fons públics** mitjançant mecanismes estandarditzats per a la seva sol·licitud que minimitzin els tràmits burocràtics. Una qüestió que, juntament amb la formulació de convocatòries més flexibles, resulta clau perquè les pimes es puguin beneficiar del Pla de Recuperació. En aquest sentit, el model del Kit Digital, subjecte a algunes modificacions hauria de ser el camí a seguir.
- **Facilitar el procés de justificació de l'ús dels fons.** Aquest requisit imprescindible està consumint grans recursos de les pimes i generant gran inseguretat, ja que, de no realitzar-se correctament, pot arribar a provocar la devolució de l'ajuda. De fet, davant aquest temor, existeixen empreses que estan optant per no fer efectives unes certes ajudes.